

Huvudman

Move & Walk Sverige AB

info@movewalk.se

Org.nr 556549–5180

Ärendet

Etableringskontroll i samband med nyetablering av anpassade gymnasieskolan Move & Walk anpassad gymnasieskola, i Malmö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 18 juni 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för myndighetens tillsyn genomfört en etableringskontroll i samband med nyetablering av Move & Walk anpassad gymnasieskola i Malmö kommun, individuella programmet. Kontrollen har omfattat en prövning av huvudmannens förutsättningar att starta utbildningen, huvudmannens ekonomiska förutsättningar samt en ägar- och ledningsprövning.

Skolinspektionen har den 18 juni 2024 beslutat att förelägga Move & Walk Sverige AB att senast den 5 augusti 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brist rörande rekrytering och anställning av legitimerade och behöriga lärare.

Move & Walk Sverige AB har den 5 augusti 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Kompletterande muntlig information har inhämtats av rektorn.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Move & Walk Sverige AB har följt föreläggandet samt om påtalad brist har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Rekrytering och anställning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 18 juni 2024 att huvudmannens arbete med att rekrytera och anställa legitimerade och behöriga lärare inte uppfyllde författningarnas krav. Utredningen visade att det, även om rekrytering pågick, saknades lärare för undervisning i flera ämnesområden samt att den personal som redan anställdes saknade behörighet att undervisa

i anpassade gymnasieskolan. En av de anställda lärarna saknade dessutom lärarlegitimation.

Av huvudmannens redovisning samt muntlig kompletterande information framgår i huvudsak följande. Huvudmannen har efter Skolinspektionens beslut annonserat efter en speciallärare om 100 procent. Annonsen lades ut på Platsbanken med sista ansökningsdag i slutet av juli 2024. Sju personer sökte tjänsten. Endast en av de sökande hade behörighet som speciallärare och i samband med intervju förklarade denne att hen inte längre var intresserad av tjänsten. Härefter har huvudmannen beslutat om följande tjänstefördelning: Undervisningen i ämnesområdena estetisk verksamhet och natur och miljö ska bedrivas av ZL, som är legitimerad lärare med behörighet att undervisa på anpassade gymnasieskolans individuella program. Detta är en interimslösning och annonsering efter ny speciallärare kommer att genomföras i oktober 2024 för tillträde i januari 2025. Undervisningen i ämnesområdena hem- och konsumentkunskap, individ och samhälle, språk och kommunikation samt idrott och hälsa ska bedrivas av KS. KS är legitimerad lärare men saknar behörighet för undervisning i anpassad gymnasieskola. Huvudmannen anger att KS har tio års erfarenhet av att undervisa i anpassad grundskola och i ämnesområden samt har utbildning i konduktiv pedagogik från Ungern. KS har även varit föreståndare för LSS-verksamhet, vilket enligt huvudmannen visar på kunskaper om målgruppen. Enligt huvudmannen är KS, genom sin utbildning och långa erfarenhet, lämplig att undervisa på anpassade gymnasieskolans individuella program.

Huvudmannen har inkommit med förteckning över de som sökt den utannonserade tjänsten och underlag som visar deras utbildning och erfarenhet. Anställningsavtal samt legitimationer för ZL och KS har getts in tidigare under tillsynen.

Rättslig reglering

Krav på legitimerade och behöriga lärare

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

Av förarbetena framgår att huvudmännen har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning

av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649).

Behörighet att undervisa på anpassade gymnasieskolans individuella program

Behörig att undervisa i anpassade grundskolans årskurs 1–6 är som huvudregel den som har avlagt speciallärarexamen enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning och lärarexamen, exempelvis grundlärarexamen enligt samma bilaga med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3. En sådan lärare är endast behörig att undervisa i det eller de ämnen som omfattas av lärarens utbildning. Läraren är dessutom behörig att undervisa i det eller de ämnesområden för vilket ett ämne, som läraren är behörig att undervisa i, är relevant. (2 kap. 11 § behörighetsförordningen).

Den som är behörig att undervisa i anpassade grundskolans årskurs 1–6 enligt ovan är behörig att undervisa på anpassade gymnasieskolans individuella program. En sådan lärare är endast behörig att undervisa i motsvarande ämnen eller ämnesområden i anpassade grundskolan som lärarens eller förskollärarens utbildning ger behörighet att undervisa i. Läraren eller förskolläraren är dock även behörig att undervisa i andra ämnen eller ämnesområden för vilka lärarens eller förskollärarens kompetens är relevant (2 kap. 30 § behörighetsförordningen).

Undantag från kraven på legitimation och behörighet

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

I förarbetena anges att det är nödvändigt att en huvudman i vissa fall tillåts göra undantag från skyldigheten att använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den utbildning som de ska bedriva. Det första undantaget avser det fall det inte finns någon tillgänglig inom huvudmannens organisation som har rätt utbildning för att bedriva viss undervisning. Syftet med undantaget är att undervisningen inte ska hindras enbart därför att det saknas personal med den utbildning som krävs (prop. 2009/10:165, s. 267 f. och 652).

Något krav på att huvudmannen måste ha gjort stora ansträngningar för att rekrytera lärare som har en utbildning avsedd för att bedriva viss undervisning bör inte ställas, även om det självfallet är önskvärt att huvudmannen gör sådana ansträngningar. För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268 f.).

I första stycket andra meningen anges vilken kompetens den person som saknar lärarutbildning måste ha för att få användas. Enligt första punkten ska han eller hon vara lämplig att bedriva undervisningen i fråga. Av andra punkten framgår att personen dessutom i så stor utsträckning som möjligt ska ha en utbildning som motsvarar den utbildning som krävs för att få bedriva den aktuella undervisningen. Om huvudmannen väljer mellan två personer som båda bedöms vara lämpliga att bedriva undervisningen, ska den person väljas som har en utbildning som i störst utsträckning motsvarar den utbildning som krävs för att få bedriva undervisningen. (prop. 2009/10:165, s. 652 f.).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att huvudmannen nu har anställt legitimerade lärare för undervisning i samtliga ämnesområden. Eleverna kommer dock i viss utsträckning att undervisas av en lärare (KS) som inte har behörighet för undervisning i anpassad gymnasieskola. Mot bakgrund av att huvudmannen har försökt rekrytera lärare med behörighet bedömer Skolinspektionen att förutsättningar för att göra undantag från kravet på behörig personal nu får anses föreligga. Skolinspektionen ifrågasätter inte huvudmannens bedömning att KS är lämplig att bedriva undervisningen. Mot bakgrund av det anförda gör Skolinspektionen bedömningen att verksamheten nu får anses uppfylla författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas.

X Johanna Tinghammar Bruck

Föredragande

Signerat av: Johanna Tinghammar Bruck

X Anna Thuröe

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Thuröe